НОВИНКИ.

Вісти з Мексика. В надграничних дістріктах в Тексас поновляють ся безнастанно напади мексиканських бандитів. Мексиканська армія під командою ґенерала Тревіно, сконцентрувала ся на півночи від американського експедиційного корпусу і грозить йому цілковитим відтятэм відвороту до вітчини.

В трех пограничних американських стейтах покликано мілїцію до повненя служби. Американський ґенерал Функстон тепер доносить, що сей плян наткнув ся на великі трудности і годі його перевести. Передовсім в Тексас 116 членів міліції відмовило зголосити ся до служби. В иншім відділі міліції 16 людий покинуло оруже, заявляючи, що їх родини через се попали в нужду. Три компанії міліції з стейту Ню Мексик, зажадали зміни команди, позаяк половина з них не знаэ говорити по анґлійски.

Рим. — Э признаки, що Італія всіми силами буде опирати ся посередництву папи в мирових переговорах. Ходить о дві справи — чи папа э управнений до мирових переговорів і чи може мати на них свойого заступника.

Попередний бурмістр Риму, провідник радикальної партії заявив, що присутність папи або його відпоручника на мирових переговорах викликала би збуренэ публичного спокою в Італії і причинилась би за загроженя італійських інтересів На думку бурмістра папу можна тоді допустити до мирових переговорів, коли на них малиб голос представителі також инших вір.

Льондон. — Верденська битва — найдовша і найзавзятійша з цілої війни, з нинішним днем зачала четвертий місяць. Німці із характеристичною терпеливостию заливають огнем горбок "Мертвого Чоловіка", де через три місяці збувала ся найшаленійша і найкровавійша боротьба.

На становища в области згаданого горбка вони кинули 60.000 війска під охороною 60 батерий ріжного калібру і переводять шалений атак на 7-ми левій лінії від Авокур до берегів Мози.

Німецкі війска мусять або здобути область "Мертвого Чоловіка", або будуть приневолені цілком залишити верденську кампанію, бо згаданий горбок разом з сусідним ч. 304 уважаэть ся ключем до всїх верденських внутрішних становищ.

Суботою в ночи обі сторони переходили до наступу по сім і по тім боці Мози. Французи мали відібрати Годромон, який вони ще перед місяцем були втратили, а також два шанці при дорозі Ене — Гокур, між горбком ч. 304 а Боад, Авокур.

Також Німці осягнули дальші успіхи під горбком "Мертвого Чоловіка". Битва ще не скінчила ся; вона обняла простір між Боад, Авокур а Мозою.

Битва під Верденом э одна з найдорозших. Вона вже пожерла до 800.000 людий. Після обчислень військових знатоків Німці 80.000-ами гармат протягом 3-ох місяців вистрілили 15,000.000 набоїв — себто на инший рахунок — пів міліона тон желїза і иншого металю.

Ніхто не сумніваэть ся, що під Верденом рішаэть ся доля Франції, а може і всіх аліянтів.

Як повстав папір?

Много літ тому, Японьчик проходжував ся по своїм прегарнім огороді, руки свої зігнув в зад і віддав ся ріжним думкам. По хвилї перейшов міст і простягнув руку щоби зірвати гарну цьвітку, що звисала йому над головою. Той Японьчик був купцем, і кождого тижня посилав зі свого склепу много пакуночків, котрі завивав в шовк. Але шовк був за коштовний і він потребував чогось иньшого на ту ціль.

Як раз надлетіла оса прямо до його лиця і він ледви відігнав эї, що не вкусила його в ніс. Він поглянув і під рукою побачив гніздо оси. Було оно збудоване з тонких волокон дерева, котрі були змягчені клейоватим виділом з рота оси, а відтак ствердніли на воздусі.

Чому не маю я сего зробити? сказав до себе Японьский купець. "Треба мені дістати певного рода дров, змягчити їх при помочи води з ріки, витягнути його в тонкі верстви, відтак висушити і завивати ним мої пакунки."

В сей спосіб винайдено папір.

АРМІЯ ПАПИ.

Чи думав коли апостол Петро, бідний рибалка, що його наслідник буде могучим володарем міліонової армії? Апостол Петро проповідав покору, смирність, його мнимий наслідник на папскім престолі окружив ся величезною армією, щоби побороти сьвіт, не для Христа але для себе, не для збільшеня Христової слави, але для збільшеня своэї власти, доптаючи Христову науку про покору і смиреність духа. Так як татарска армія нищила людські маэтки і житэ, так папска армія нищить свободу, нищить свобідну волю, нищить просьвіту і поступ і основуэ свою власть на темноті невіжестві і рабстві.

І не мала та папска армія, самих ґенералів-епископів э тисячу. Щоби бути докладним, ось їх числа:

В Італії э їх 268, в Франциї 84, Іспанії 50, Австро Угорщині 52, Португалії 12, Туреччині 7, Греції 7, Бельгії 6, Болгарії 1, Люксенбургу 1, Монако 1, Сербії 1, Персії 1, Азиї 32, Японії 4, Мальті 3, Азійскій Туреччині 3, Ірляндиї 28, Англії 16, Шкоциї 6, Канаді 26, Новій Фундляндиї 3, центральній і полудневій Америці 130, Австралії 19, Новій Зеляндиї 4, Філіпінських островах 9, на Кубі і Порторіко 5 і в Злучених Державах 115.

Тих тисячу епископів ґенералів маэ за головного вожда папу римского, за офіцирів і старшину військову сотки тисячів, ба навіть міліони попів і монахів, а за простих жовнярів, темних, неписьменних, заляканих і послідних нуждарів, членів католицкої церкви. Не інакше, а католицкі заступи се раби попівскі, за котрих думають, на котрих кошт ведуть ґуляще і неморальне житэ, і котрих спасенэ держать в своїх руках, католицкі офіцири-попи і [illegible] суть вигляди на побіду у тої армії дерунів-пасожитів, одже головний їх вожд э непомильний.

Ціла та армія, що живе ся соками бідного та темного католицкого народа, се ліпше зорганізована армія, чим найбільші армії сьвіта. Організація їх полягаэ на вспільнім інтересі. Якжеж не бути попови чи епископови, рабом і підніжком папским, эсли се рабство запевняэ йому веселе, безжурне та ледаче житэ? Чи не ліпше то служити папі, котрий щедро платить за рабску услугу таки туть на тім сьвіті як Христу, котрий своїм свобідним слугам платить супокоэм совісти і вічним царством по смерти?

Нинї ціла папска армія купить собі з Христової науки, наживаэ сили, маэтку, власти.

Армія та складаэ ся з чотирох міліонів самої старшини військової; ось вони: начальник комаңдант се папа римскій, його ґенерали: тисячу епископів архиепископів, митрополитів; його офіцири оден міліон попів, пів міліона монахів і півтретя міліона монахинь: разом чотири міліони. Велика се армія, можнаби нею завоювати всі царства, однак царства небесного она ніколи не завоюэ, бо се не Христова армія а папи.

Головна почта в Дублинї, Ірляндия, де айриcкі революціонери були забарикадувались. Крім сего видно руїни околичних будинків, яких артилэрия знищила. В горі видно І. Маґніла, президента революціонерів.

[redacted]

„Канадиець" Релігійно-моральний ТИЖДНЕВНИК. Передплата на рік лише $1.

Канадиець
THE CANADIAN

"THE CANADIAN" 10336 -- 96 ST. Edmonton, -- Alberta.
Advertising rates furnished on application.
All kinds of job printing done.

РІК V. Ч. 21. EDMONTON, 7. OF JUNE. 1916. VOL. V. No. 21.

[illegible] COLLECTION [illegible] & Periodicals

Велика Морска Борба.

В Манітобі від першого червня зістали замкнені всі бари.

ІТАЛИЙСКІ ВИЙСКА ПОСТУПАЮТЬ ДАЛІ В ЗАД.

Лондон. — Вздовж волиньскої і галицкої границї аж до Басарабії Росияни розпочали сильний наступ на австр. позиції і вже першого дня здобули 13.000 бранців і много канон. Росияни продовжають свій наступ далі.

Основа будучого миру.

Вашінгтон. — Президент Вілзон заявив, що сновою будучого миру мають бути: — **свобода моря і всіх водних доріг, територіальна непарушимість і політична самостійність для кождого народу, забезпечені всіми націями** [illegible]

Бунт в Судані здавлений.

Лондон. — Міністерсво війни видало урядове донесенэ про битву на 23. мая в Судані, що скінчила ся погромом 3.000 жовнірів Алі Дінара, султана Дарфуру. Битва була коло Ель Фашер. У битві стратив султан около 1.000 людий, Британці під проводом полковника Келі 5 людий убитих, 23 ранених.

Париж. — Нині э сотний день найдовшої і найстрашнійшої битви, яку колинебудь зведено. Німці зі здвоэною енергією атакують Верден.

Німці мають сильне переконанэ, що Верден впаде. Їх війска роблять повільний, але постійний похід вперед.

Найблизше віддаленэ німецьких війск від міста виносить 4. милї.

Петроград. — Про події на кавказькім терені подаэ російський комунікат такі новинки:

"В стороні Мосуль Турки підпомагані курдійськими племенами зачали виступати офензивно. Атаками кавалэрії і піхоти при помочи багнетів ми приневолили ворогів уступити в зад. Вони понесли діймаючі втрати".

Берлін. — Австрійські війска, що підходять в напрямі венецїйської долини, здобули італійський панцирний форт Каріово недалеко міста Арсіэро.

В области Асіяго австрійська піхота заняла укріплене становище над Італісса.

В Тиролю йде могуча офензива Австрійців.

Офензива на полудне від Роверето.

Рим. — На полудне від Роверето австрійська офензива йде з небувалим завзятэм. Лише надмірним зусилям італійських армій треба завдячувати, що вона до тепер не пересунулась в долину Льомбардії.

Холоднокровна постава верховного вожда, ґенерала Кадорни будить самодовірэ а присутність короля Віктора в найнебезпечнійших місцях здобуджуэ в народі велике одушевленэ.

Британский адмірал Джеліко,
якого часть фльоти хоть була далеко слабша на 31 мая, звела успішну борбу і прогнала ворога назад до його діри.

На 1-го червня, замкнено в цілій Манітобі бари. В Альберті замикаэсь на 1-го липня.

Змиї вмісто котів.

В теплїцях околицях Бразилії великі шкоди в господарстві і на гумиї роблять щурі. З незвісних причин не ховають ся там коти, але котів заступають дуже добре змиї, мала відміна ґатунку "боа давитель". Отсі змиї не кусають ані не суть отруйними, легко освоюють ся нїби домашні зьвірята. Сплять звичайно через день в якомусь темному закамаркови а вечером виходять на лови. Привязують ся до родини і місця так сильно, що коли їх перенести на иньше місце, вертають назад до сего властителя, до котрого найбільше були привязані. Змиїв сих продають по ярмарках по кілька долярів за штуку.

Велика морська битва.

Лондон, 2. черв. — Коло північно-західних берегів Данії відбулась в середу на 31 мая велика битва між англійскою а німецькою фльотою. Битва почалась в середу коло полудня і протягалась цілу ніч по чім німецка фльота втікла назад до своїх оборонних пристаний.

В борбі сій брало около 150 воэнних кораблїв ріжної величини. По стороні англійській затонуло в сій борбі 14 кораб. а по німецькій 13, однак що до величини кораблїв, то Німці стратили 130.987 тон, коли Англійці лише 113.287 поэмности.

По німецкий стороні затоплено при супердреднавти, коли по анг. ані одного такого. Справді Німці в своїм звіті подали два анг. дреднавти як затоплених, але се неправда.

В дійсности два дреднавти, тоэ Марлбору і Ворспайт, яких німецький рапорт подав за втоплених зістали лише дещо ушкоджені, які при своїх власних силах вернулись назад до своїх пристаний.

Крім сего числа кораблів обі сторони понесли досить великі страти в людях, бо англійскі страти виносять 5.703 матрозів, а німецкі 6.166.

Як прийшло до великої морскої борби.

Лондон, 3. черв. — Одна англійська ескадрона воэнних кораблїв знаходилась коло заливу Скагеррат, між Швецию а Данїю, коли нечайно появилась далеко сильнійша німецька фльота. Наша ескадрона хотяй була далеко слабша так що до числа кораблїв як і гармат але мимо сего видала ворогови борбу.

Ми виділи відразу перевагу ворога але не уступали а держали ворога під сильним огнем, сподіваючись скорої помочи. Борбу вели ми успішно і то від середи аж до четверга рано, коли надійшла нам наша головна фльота. Але Цепеліни, які виповняли звідунчу службу, побачивши нашу надходячу фльоту, повідомили свою а та не чикаючи на вислід борби чим скорійши втікла до своїх укріплених пристаний.

Головну ролю в розвідчій службі грали цепеліни, які знаходились дуже високо понад своїми кораблями і повідомляли своїх про кождий рух наших кораблїв.

Два таких цепеліни підчас сеї борби ми знищили.

Виходить в середу кождого тиждня
АДРЕС:
„КАНАДИЄЦЬ.“
THE CANADIAN
10336--96 ST. EDMONTON, ALTA.
Передплата на рік виносить . . . .$ 1.

Гроші можна посилати через експрес, або на Money Order, а карточку, котру дістанете на почті, або від експрес-аґента, треба в листі пісілати до Редакциі, бо без тої карточки не дістанемо гроший.

"ДУХ — БОГ, І ХТО ПОКЛАНЯЭТЬ СЯ ЙОМУ, ДУХОМ І ПРАВДОЮ МУСИТЬ ПОКЛАНЯТИСЬ." Йоан. 4:24.

Коли за почином Мартина Лютра повстала релїґійна Реформація в Німеччині, і коли той реформаційний дух переніс ся до Швайцарії, Франції, Анґлії, Нідерляндів, і розширив ся по цілій західній і середній Европі, перша і головна думка у провідників релїґійного відродженя була, яке маэ бути Богослуженэ в эвангельських церквах.

Розуміэ ся, що всі приклонники реформації релїґійної опирали ся на Эвангелию Христовім, з него черпали одушевленэ в своїй трудній роботі, і ним руководили ся у своїх Богослуженях.

З разу отже поширила ся думка, що в церковнім Богослуженю эвангельських церков не сьміэ бути нічого, що би було противне Христовій науці. То означаэ, що в эвангельськім Богослуженю могли задержати ся форми і обряди, котрі не противили ся Эвангелию.

Опісля, коли наука Христова, занедбана через пятнайцять соток лїт зістала більше поглублена, провідники релїґійної реформації прийшли до переконаня, що в эвангельськім Богослуженю не сьміэ бути нічого, чого виразьно не учить нас Христове Эвангелиэ. Се значить, що эвангельське Богослуженэ, від початку до кінця маэ бути таке, як сего учить Христос і апостоли.

Той погляд на церковне Богослуженэ приняв ся по всіх эвангельських церквах, він зберіг ті церкви в эвангельській чистоті і забезпечив їх перед людськими додатками і видумками.

Ми покланяэмо ся Богови духом і правдою. Той наш дух не сьміэ бути поділений, але мусить бути повний, і правда не може бути частинна, але мусить бути повна.

Дух не маэ форми. Форму надаэ духови слабість і ограничене. Форма в релїґії, в Богослуженю э бездушна, она промавляэ до нашого зору, до наших змислів, але рідко коли до нашого духа.

Релїґія, богослуженэ у поганьских народів, э чиста форма, обряд, без духа, без впливу на серця людей.

Діточому умови радше подобають ся річи, що промавляють або бавлять його зір, його змисли, чим його серце.

Коли дитина мужніэ, розвиваэ ся эї уподобанэ, а судією тих уподобань перестаэ бути зір, а стаэ серце, душа.

Чоловік, що постановляэ поправити своэ житэ, і відказуэ ся пити горівки і вина, а лишаэ собі ще пиво, не сповнив повної роботи.

Чоловік, що зміняэ свій брудний одяг, а лишаэ на собі брудну сорочку, не сповнив повної роботи.

Але чоловік, чи громада людий, що приняла Христове Эвангелиэ яко підвалину своэї віри, і уложила своэ житэ, своэ Богослуженэ виключно на тих неоспоримих підвалинах, ті люди сповнили повну роботу, ті люди покланяють ся Богови повним духом і неподіленою правдою.

Суд над найбільшим злочинцем на сьвітї.

Цікавий суд зробили Москалї в Ню Йорку. В неділю 7. мая о год. 8 вечер в "Лейбор Темпл" при 14. улиці осудили вони алькоголь. Обвиняв редактор "Русского Слова" Окунцов, боронив співробітник згаданої газети Віруючий, судією був доцент харківського університету С. Слабшін, а кромі того було 12 присяжних судіїв. Судія Слабшін виказав, що алькоголь се найбільша язва цілої людськости під теперішний час. Тому треба його поборювати всіми способами. Щоби одначе бути справедливим, треба його наперед осудити. По сїм введено на салю обжалованого: Алькоголь. Був ним артист з "Рошен стак Ко." Бодяний.

Наперед стягнено з обжалуваного "ґенералія":

Імя: Алькоголь, — місце замешканя — цїлий сьвіт, — занятэ — розпиячуванэ людий, — лїт жити — 10.000, — стан — жонатий, маэ безконечне число дїтий-алькоголїків, позбавлених розуму і злочинців. — Караний попередно: дуже часто прогнаний з 18 стейтів в Америцї, з Росії і з музулманьских країн; не признаэть ся до вини.

Потім відчитано акт обжалованя; головні закиди проти Алькоголю були такі:

1. Знищив економічний добробут російських іміґрантів в Америці. 2. Знищив родинне щастэ соток родин. 3. Привів богато людий до злочину. 4. Понизив моральний стан іміґрантів в Америці. 5 Здержав культуриний розвиток кольоній.

По відчитаню акту обжалування виступили сьвідки. Олена Сулич, члениця жіночого товариства "Просвіщеніэ", зізнала, що Алькоголь зробив богато чесних людий злочинцями, иньших спонукав до веденя розпустного житя, ще инші покинули під впливом Алькоголю свої жінки і дїти на ласку долї.

Сьвідок Василь Павлов доказував, що Алькоголь — се проклятэ, яке тяжить не тільки на жиючих людях, але і на тих, що не вродили ся. Через него вмирали передчасно письменники, артисти, суспільні діячі. Алькоголь знищив навіть любов, найкрасшу прояву людського житя.

Завізваний сьвідок "дворянин полтавської ґубернії", Микола Гоголь, звісний російський письменник, на суд не явив ся, бо помер. Відчитано лише його житэпись. З неї виказало ся, що славний на цілий сьвіт писатель пив горівку і через те не лише скоротив собі житэ, але навіть стратив свій талант, спалив другу часть свого великого твору "Мертві душі", і т. п.

Сьвідок Павло Бойко признав ся до знакомства з Алькоголем. Зачав пити в 12. році житя. Коли раз заснув пяний, перестудив ся, набавив ся запаленя легких і ледви виратував ся від смерти. Від тоді перестав пити. Сьвідок зізнав, що під впливом Алькоголю довершили люди богато підпалів, убийств і крадіжий.

По зізнанях сьвідків розправу перервано ізза спізненої пори.

Опісля виступив ще сьвідок: російська бюрократія, який зізнав, що він (сьвідок) при помочи Алькоголю давив всі свободолюбні змагання російського громадяньства.

По переслуханю сьвідків видав лікар др. Дурмашків своэ оречене, в якім виказав шкідливий вплив Алькоголю на серце, жолудок, печінку і на мозок.

Прокуратор Окунцов, котрий обвиняв Алькоголь, виказав, що сей злочинець маэ більше ніж 10.000 лїт, бо він прийшов на сьвіт разом з людством. Його пэ около півтора мілярда людий і то пють усюди. Він знищив душу молодїжи і старших людий, та опанував чоловіка так, що той став його рабом. Коли би людство виратувало ся від Алькоголю, стало би ся щасливим.

В Росії його вже усунено, хоч він приносив державі в "пятім буджеті" півтора міліярда рублів. Алькоголь розналював мозок російських народів. Через нього Росія була нікчемною; над нею царив кнут і самодержавэ. Прокуратор виказав, як через уживанэ алькоголю дуже низко цінять в Америці іміґрантів і при кінци поставив внесенэ на вимірене острої кари Алькоголеви.

Оборонець обжалованого, п. Віруючий доказував, що Алькоголь тут сам не винен; він навіть э потрібний коли його уживають в малих скількостях. Цілковите насильне прогнанэ Алькоголю э небажане, бо се э нарушенэм особистої свободи, а впрочім мимо його прогнаня люди потайки будуть його уживати, як се виказуэ практика в "сухих" стейтах в Америці, і в Росії. Щоби знищити зло, треба знищити наперед причини зла, а се: тяжкі услівя житя хліборобів і робітників, які попихають їх пияньства.

Прокуратор заклинаэ на кінци присяжних судіїв на всі сьвятощі і на будучність поколінь, аби злочинця примірно покарати.

Присяжні судії розібрали безсторонно весь доказовий матеріял і видали слідуючий **вирок:**

Товариський суд на засіданю дня 7. мая 1916. року, розслідивши справу обвиненого Алькоголю, стверджуэ:

1. Що обвинений протягом століть підривав культурне і фізичне житэ народів.
2. Що наперекір усім засадам кидав засів переступства і духового розкладу суспільности.
3. Що замість провадити людий до сьвітла він безчестив всі людські благородні чувства

На тій основі засуджуэть ся Алькоголь:

а) На позбавленэ права існованя межи тими, котрі мають стреміти до поступу і культури.

б) На вічне прогнанэ його із Землї на планету Марс.

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

Зібрав Т. Ганючко.

ЩО СКАЗАНО ПРО ЭВАНГЕЛИЭ АБО СЬВ. ПИСЬМО.

Слово твоэ сьвітильник перед ногами моїми, і сьвітло на стежці моїй.
(Пс. 119.105.)

1. Ісус сказав: — І проповідувати меть ся эвангелия царства по всій вселенній на сьвідкуваннэ всім народам; і тоді прийде конець. (Мат. 24.14.)

2.) Сьв. Павло говорить: — Тільки достойно благовістя Христового живіть, щоб, чи я прийду та побачу вас, чи то й не буду між вами, почув про вас, **що стоїте в одному дусї, і однїэю душею боретесь за віру эвангельську.** (Филип. 1.27.)

А щоб нам боротись за віру эвангельську, то треба слухати слів Христа.

3.) Сьв. Йоан говорить: — Прослїдіть писання; бо ви думаэте в них життэ вічне мати: й ті сьвідкують про мене. (Йоан. 5-39.)

4.) Сьв. Павло говорить: — І що з малку сьвяте писаннэ знаэш, котре може тебе вмудрити на спасеннэ вірою в Христа Ісуса.

Всяке писаннэ богодухновенне і корисне до науки, до докору, до направи, до наказу по правді.

Щоб звершений був Божий чоловік, до всякого доброго діла готовий. (П. Тим. 3.15-17)

5.) Про се дбай, в сьому пробувай, щоб успіх твій явен був у всїх.

Пильнуй себе і науки; пробувай у сьому; се бо роблячи, і сам спасеш ся і ті, що слухають тебе. (1. Тим. 4. 15-16.)

Що эсть Слово Боже?

Дорогий читателю, ми повинні держати ся тілько одного живого і правдивого Слова Божого, котре містить ся лише в сьв. Письмі, бо лише тоді можемо бути правдивими християнами.

1.) Сьв. апостол Павло говорить: — Живе бо слово Боже і дїйствене, і гостріще всякого обоюдного меча, і проходить аж до роздїлення душі і духа, членів і мозків, і розсуджуэ помишлення і думки серця.

І нема творива невідомого перед Ним; усе ж наге і явне перед очима Його, про кого наше слово. (Жид. 4. 12-13.)

2.) У почині було Слово, й Слово було в Бога, й Бог було Слово. (Йоан. 1. 1.)

3.) І Слово тілом стало ся, і пробувало між нами (й бачили ми славу Його, славу, яко Эдинородного від Отця), повне благодати і правди. (Йоан. 1.14.)

4.) Що було від почину, про що ми чули, що бачили очима нашими, і на що дивили ся, і чого руки наші дотикали ся, про Слово життя.

Бо життэ явилось, і ми бачили, і сьвідкуэмо, і звіщаэм вам життэ вічнэ, що було в Отця, а явилось нам; (1. Йоан Бог. 1. 1-2.)

Що робить Слово Боже для нас.

1.) І Бо слова, що дав эси мені, дав я їм; і вони прийняли й зрозуміли справді, що від Тебе прийшов я, і увірували, що Ти мене післав. (Йоан 17. 8.)

2.) Я дав їм слово Твоэ, і сьвіт зненавидів їх, бо вони не з сьвіта, яко ж я не з сьвіта. (Йоан 17:14.)

3.) Осьвяти їх правдою Твоэю; слово Твоэ правда. (Йоан 17.17.)

4.) Вже ви чисті через слово, що я глаголав вам. (Йоан 15.3.)

Що Христос говорить про того, що буде хоронити Слово Боже.

1.) Коли хто любить мене, слово моэ хоронити ме, і Отець мій любити ме його, і до него прийдемо, і оселю в него зробимо.

Хто не любить мене, словес моїх не хоронить; а слово, що ви чуэте, не моэ, а пославшого мене Отця. (Йоан 14. 23-24.)

2.) Коли пробувати мете в мені, а слова мої пробувати муть в вас, то, чого схочете, просити мете, і станеть ся. (Йоан 15.7.)

3.) Оттим же, всякий хто слухаэ сї слова мої й чинить їх, того уподоблю я чоловікові мудрому, що збудував свій будинок на камені; (Мат. 7.24.)

Що Христос говорить про того, що не буде хоронити Слова Божого.

1.) А всякий, хто слухаэ сї слова мої, та й не чинить їх, уподобить ся чоловікові необачному, що збудував свій будинок на піску;

І полили дощі, й надійшла повінь, і забуяли вітри, й наперли на той будинок; і впав він, і велика була руїна його. (Мат. 7. 26-27.)

2.) Хто бо соромити меть ся мене й моїх словес між кодлом сим перелюбним і грішним, і Син чоловічий соромити меть ся його, як прийде в славі Отця свого з ангелами сьвятими. (Мар. 8.38.)

Слово Боже э вічне і дїйствуюче.

1.) Небо й земля перейде, слова ж мої не перейдуть. (Мат. 24.35.)

2.) А слово Господнэ пробуваэ по вік. Се ж слово — благовіствововане між вами. (1. Петро 1.25.)

3.) Як дощ і сніг із неба сходить, і туди не вертаэть ся, але наповаэ землю, щоб вона родила й ростила; щоб вертала насіннэ тому, хто її обсіваэ, і хліб тому, хто їсть. —

Так і слово моэ, що виходить із уст у мене, — до мене не вертаэть ся впорожні, але чинить те, що мені вгодно, й довершуэ те, чого я послав його. (Ісаія 55. 10-11.)

Яка була церква або Храм Божий?

1.) Перше Господь велів збудувати Храм для імени Його, а потім сьвідкуэ: — Так говорить Господь: небо — престол мій а земля — підніжок ногам моїм; де ж ви збудуэте дом мені, і де місце спочинку мого? (Ісаія 66.1.)

2.) Соломон же збудував йому храм.

Тільки ж Вишній не в рукотворних церквах домуэ, як глаголе пророк:

Небо мені престол, а земля підніжок ніг моїх; який храм збудуэте мені? рече Господь, або яке місце відпочинку мого?

Хиба не моя рука зробила се все? (Діян. 7. 47-50.)

3.) Бог, що сотворив сьвіт і все в йому, сей неба і землї Господь, не в рукотворних храх домуэ.

Ні від рук чоловічих служеннэ приймаэ, дознаючи нужду в чому; сам бо даэ всім життэ, і диханнэ, і все; (Діян. 17. 24.25)

Що Христос говорив про той Храм?

1.) Эрусалиме, Эрусалиме, що повбивав эси пророків, і покаменував посланих до тебе! скільки раз хотів я зібрати дітей твоїх, як курка збираэ курчат своїх під крила, й не схотіли!

Оце ж оставляэть ся вам дом ваш пустий. (Мат. 23. 37-38.)

2.) І вийшовши Ісус, пійшов із церкви; і приступили ученики Його, показати Йому будівлю церковну.

Ісус же рече їм: Чи бачите се все? Істинно глаголю вам: Не зостанеть ся тут камінь на камені, щоб не зруйновано. (Мат. 24. 1-2.)

3.) Батьки наші на сїй горі покланялись; а ви кажете, що в Эрусалимі місце, де треба покланяти ся.

Рече їй Ісус: **Жінко, вір мені, що прийде час, коли ні на горі сїй, ані в Эрусалимі покланяти метесь ви Отцеві.** (Йоан 4. 20-21.)

То де ми маэмо покланятись Богу? І як?

1.) Та прийде час, і вже эсть, що правдиві поклонники поклонять ся Отцеві духом і правдою; Отець бо таких шукаэ покланяючих ся Йому.

Дух — Бог, і хто покланяэть ся Йому, духом і правдою мусить покланятись. (Йоан 4. 23-24.)

2.) Де бо двоэ або троэ зберуть ся в імя моэ, там я посеред них. (Мат. 18.20.)

3.) Христос же, прийшовши яко Архиэрей грядущих благ, із більшою і звершеніщою скинею, нерукотвореною, се эсть не такого будування. (Пав. Жид. 9.11.)

Якаж тепер Церква або Храм маэ бути, щоб уподобалась Богу.

1.) Хиба не знаэте, що ви храм Божий, і Дух Божий живе в вас?

Коли хто зруйнуэ Божий храм, зруйнуэ його Бог: бо храм Божий сьвят, котрий эсте ви. (1. Павл. Кор. 3. 16-17.)

2.) Хиба не знаэте, що тіло ваше храм Духа сьвятого, що (живе) в вас, котрого маэте від Бога, і ви не свої?

Ви бо куплені ціною; тим прославляйте Бога в тілі вашому і в дусі вашому; вони Божі. (1. Павл. Кор. 6. 19-20.)

3.) І яка згода церкви Божої з ідолською? бо ви церква Бога живого, яко ж рече Бог: вселю ся в них, і ходити му; і буду їм Бог, а вони будуть мені люде. (II. Павл. Кор. 6.16.)

4.) Христос же, яко Син, в домі Його, котрого дім ми, коли свободу і похвалу надії аж до кінця твердо держати мем. (Павл. Жид. 3.6.)

5.) І самі, яко живе каміннэ будуйте дім духовний, сьвященьство сьвяте, щоб приношено духовні жертви любоприэмні Богу через Ісуса Христа. (1. Петр. 2.5.)

(Дальше буде.)

РІЧНИКИ "КАНАДИЙЦЯ".

Хто хоче може купити в редакциї "Канадийця" річники з 1914 — 1915 року.

Неоправлені	**0.75.**
Оправлені	**1.75.**

Гроші просить ся надсилати через **Постал—нот, або одноцентовими стемплими.**

ОПОВІДАНЯ.

Страшні тайни монастирських мурів.

Подані МАРИЭЮ МОНК, монахинею, якій вдалось втечи з монастира.

(Дальше.) (14.)

цював він тяжко через сім літ, щоб намовити одну монахиню до сумніву і по великих трудах діпняв він свого аж тепер. Суворе лице сатани розяснилось і він незвичайно урадований промовив до злих духів осьтак: "Ви не зробили ані половини своэї роботи, він зробив більше як ви всі разом."

Мимо сих всіх старань, того рода байок, страху і кар сумніви нас таке не опускали. Я нераз сама застановлялась над моїми сумнівами і часто старалась позбути їх, чи то перерывала їх в самім зародку зродженя ся, чи висповідувалась з них, но дивлячись на все, що ділось кругом мене в монастири, ніяк не могла від них увільнитись. Такі самі трудности мали і иньші монахині і наших сумнівів нічо не могло викорінити, ні жадні історії, ні кари ні навіть мордерство сьв. Франціпшки. На деяких і те все не робяло найменьшого впливу, бо деколи навіть не хотіли зносити терпеливо кар, які через сумнів на них наложено. Бувало при виповнюваню кар, одні отверто висказують своэ невдоволенэ, иньші навіть зовсім їх уникають.

Мабуть мої читачі будуть дивуватись мені, чому то я вірила в такі дивні і чудацкі річи, яких нас учено в монастири. На свою оборону скажу я се, що ми всі знаходились під таким впливом і в такім окруженю, по друге, ми не мали найменьшої нагоди довідатись про науку якоїсь иньшої релігії. Все, що нас учено, ми приймали за найсьвятійшу правду, потверджувану всякими попівскими, чудацькими видумками, бо про нічо лучшого і красшого нам годі було довідатись. Ми думали, що наша релігія се найкрасша і найправдивійша, а все иньше, то диявольска сітка, бо попи давали нам науку і всякі поученя так хитро і майстерно, що нам виглядало, що они все те не вивчились з книжки але якась зачарована сила мусить їм диктувати. На всякий наш запит они всегда мали готову відповідь, примір і всякого рода авторітетні докази. Крім сего знали они богато всякого рода анекдоток і ріжних історий, якими они часто послугувались, щоб укріпити в нас свої науки. Мені здаэсь, що они були мистцями в своїм фаху, бо навіть в найтяжших случаях они вміли так закрутити, що всегда виходило їх на верх. Декому може здаватись, що він би ніколи не піддавсь їх впливови, колиб бачив в тім їх підступ або неправду. Те саме і я тепер думаю, бо утікла зпід їх впливів та зачаровань, але колись, то не лише стратила якийнебудь здоровий осуд про все, що ділось кругом мене, але під їх впливом булам сліпим оружіэм в їх руках. Мені тепер здаэсь, що в їх руках ніхто не міг би бути безпечний. Колиб ви пішли хоть принаймі два рази до їх сповіди, то я певна, що ви инакше думалиб, як тепер. Они мають такі вже випробовані способи до опутаня своїх жертви, що попавшись вже раз в їх сіть не так легко мож з неї увільнитись. Коли зайти з ними в якунебудь розмову, то они так спритно закрутять сюди і туди і так спритно се тим чи сим потвердять, відтак обернуть на другий бік і так зручно усунуть якийнебудь твій сумнів, що чоловік і не полапаэсь, коли они все те примастять, якимось авторітетом чи навіть і чудом, покличуть ся на якихсь людий, назвуть їх і по імени, яких готов привести на потвердженэ і так на всі боки пригладять і приплещуть твій запит чи спротивленэ ся і так засліплять твій ум, що навіть не дадуть прийти тобі до слова. А до оманеня і засліпленя зрячих людий в них э на се ріжні способи і средства, о чім переконалась я сама, бо як они засліпили мій ум так думаю, що они отуманюють і засліплюють уми много иньших.

Розділ 15.

Я пригадувала вже, що зараз по сім, як я стала дійсною монахинею, поінформовано мене, що в монастири час від часу мордуэсь ново-народжені діти. Одного дня була я в приватній комнаті для слабих монахинь, коли приглядалась мордованю таких невинних дітий. Я зовсім не знала, що того дня будесь мордувати ново-народжені діти, а зайшла сюди зовсім припадково. Було се около місяця по тім, як замордовано сестру Франціпшку. Двоэ малих ново-народжених близнюків, дітий сьв. Катерини, принесено до попа, який знаходив ся в комнаті хрещеня. В сій комнаті була настоятелька, я і кілька иньших старих монахинь, яких кликано цьотками. Всі ми були присутні так підчас церемонії хрещеня сих близнюків як і їх мордованя.

Насамперед нім піп перевів хрещенэ сих немовлят, поляв на їх головки дещо оливи, як се звичайно робить ся при хрещеню а відтак слідувало і само хрещенэ. По охрещеню сих близнюків, одна стара монахиня брала їх на свої руки і дусила одно за другим. Дусила їх в той спосіб, свою долоню клала на уста а пальцями обнимала ніс немовляти і сильно притискала. Потримавши так свою руку через кілька мінут дитя з браку воздуха синіло і душилось. Вдусивши одно, брала ся стара монахиня друге дитя і дусила його в той сам спосіб як перше. Найменьшого звука не було чути, при душеню сих малих діточок, ні плачу, ні харчіня. Здаэсь, що се буя найлучше випробований спосіб, бо і душенэ саме виконано незвичайно зручно і скоро. Одно, що вразило мене при сім мордерстві, се холоднокровність присутних монахинь, які приглядались сему мордерству так холодно-кровно як на представленю драми в театрі. Се сьвідчило, що они суть частими видцями таких жорстоких операций і що їх око і чутэ суть на такий вид призвичаєні. Тіла подушених немовлят забрано опісля до пивниці і вкинено до тої ями про яку я вже згадувала, де їх посипано непаленим вапном.

Опісля я також була раз присутна при мордованю третого немовляти, в тій самій комнаті, але про близші подробиці сого морду не хочу згадувати, щоб сим споминном не роздирати мого власного серця.

Се булс два випадки, де я приглядалась мордованю ново-народжених дітий. Оскілько мені звісно, то ніхто не скривав ся з затаэнэм сих мордерств і нікому не заборонялось, коли котра з монахинь мала охоту бути при мордованю сих немовлят. Також ніхто не таївсь зі сим навіть перед ново-вступившими монахинями, а противно, при їх вступі навіть особливо їх про те мордованэ інформовано, як приміром сталось зі мною, На таке мордованэ навіть звертано особливу увагу, як на діло незвичайно заслугуюче перед Богом, бо охрестивше дитя, очищувалось його з первородного гріха і удушивши його сечас по хрещеню малось для удушеної дитини осягати небо. Так вірено в монастири, тому зовсім часу не трачено по хрещеню, а сейчас відсилалось їх души на другий сьвіт, — до неба, а подушені тіла вкидалось до ям в пивниці де їх з'їдало вапно. Підчас мого побуту в монастири замордовано троэ дітий, на яких мордованю я знайшлась припадково, тому вірю, що підчас того самого часу мусілось замордувати більше о чім я э зовсім певна.

Скілько їх там замордовано то я напевно не знаю, бо мені було се байдуже і кождого случаю не числила, але після сего, як мені иньші монахині говорили, то можу напевно припускати на 18 до 20 немовлят, яких замордовано підчас мого побуту і спритано до сеї ями в півниці.

Одним наслідком, з вичерпаня наших тілесних і умових умових сил було балаканэ підчас спаня. Се було сьмішне а заразом і болюче, чути як спляча монахиня повтаряэ з поспіхом свої денні молитви по кілька раз на ніч. Се було наслідком безнастанного напруженя нашого ума, чи то в пильнованю себе в цілоденнім поведеню, чи запамятованю довжезних латинських молитов, яких ми зовсім не розуміли, чи навіть в виповнюваню всякого рода правил, щоб через одно якесь невиповненэ не наражатись на всякого рода кар, які эще більше мордували наше тіло і вбивали нашого духа. Тому не дивниця, що коли надійшла ніч, то тут і там на ліжку відзивались сплячі монахині, повтаряючи все те, що они через день перебули.

Час від часу настоятелька видячи наше вичерпанэ давала нам тоді оден день на відпочинок. В такий день ми не так богато молились як звичайно і не займались жадною роботою. Молитви відмовляли ми ті самі лише рано і в вечір і по кождім ударі годинника, весь прочий час ми переводили на забавах і розмовах. Ми могли балакати тепер про все, крім минувшини нашого житя так в монастири як і поза монастирем. Деколи нам забави перервав прибувший піп до монастиря, який вимагав від нас, щоб ми враз э ним сьяткували його уродини, чим ми неконче були вдоволені.

Кільканайцять монахинь померло підчас того як я була в монастири. Скілько померло їх я певно не знаю, але в пропорції до числа всіх монахинь, які були в монастири, то померші творили великий процент. Смертність в монастири була дуже велика, шпитальна комната була всегда повна слабих

(Дальше на 5-ій стр.)

(Продовженє з 4-ої стр.)

монахинь.

Коли чорна монахиня померла, тоді эї тіло убиралось так як за житя і клалось эї в каплиці в захрестії в сидячій поставі, з книжкою в руках.

Тоді вільний э вступ для посторонних людий, які заходять до каплиці і молять ся перед помершою монахинею Від всіх монахинь в монастири жадаэсь тоді много молитов, які маэсь відмовляти за помершу сестру, щоб эї вибавити з чистилища. Нас учено, що чим більше відмовить ся молитов, тим скорше видобудесь померщу з чистилища, наколи эї душа там знаходить ся, колиж она знаходить ся в небі, то эї не потреба наших молитов. Але, оно омного лучше э відмовляти за помершу як найбільше молитов, бо эсли она э в чистилищи то она потребуэ їх, колиж нема эї там, тоді наші молитви не пропадають даремно, а зараховують ся для наших приятелів. Эсли ми і приятелів не маэмо в чистилищи, тоді наші молитви йдуть на рахунок тих помершних, за якими нема кому помолитись.

Деколи настоятелька опускала монастир на годину або й більше, але коли і де она пішла сего ніхто не знав з монахинь. Про неприсутність настоятельки довідувались аж тоді, коли она повернулась. Я припускаю, що она ходила на попівску фарму, яка э дещо поза містом, коло Лехіна дороги і належить до семинара. На се припущенэ я маю дещо доказу.

Одного дня була я припадково в комнаті настоятельки, коли она звідкись що лише повернула. Прийшовши лише до комнати, почала висказувати своэ негодованэ, що в эї комнаті такі старі і бідні меблі, коли на попівскій фармі, найбіднійше умебльована комната, маэ далеко красші і вибагливійші меблі, чим эї настоятельки монастиря, найлучший.

Одного дня зайшла до комнати настоятельки, щоб докинути до печи дещо дров. Тут застала я одного попа, який скаржив ся на брак гроший і на се, що люди чим раз меньше дають і то не лише йому але і иньшим попам. Найбільше эще, говорив він далі, можна нині зібрати гроший за відпусканэ гріхів а найменьше за молитви, бо сьвіт нині вже такий робить ся, що люди волять самі молитись чим за молитву платити попови.

Одна з найдивнійших річий, які стались за мого побуту в монастири, було нечайне щезненэ десь настоятельки. Того самого дня, як она зникла десь, виповняла все як звичайно. Она зовсім не оказувала найменьшої слабости, ні навіть найменьшого недомаганя. Всю свою роботу виповняла она як звичайно і не оказувала найменьшої ознаки, що эї завтра вже між нами не буде. Нам здавалось, що она зовсім не сподівалась сего, що сталось як і всі иньші монахині. По укінченю наших щоденних праць і молитов, в звичайний час в вечір она звільнила нас, щоб йти на спочинок точно в той сам собі питомий спосіб. На другий день, коли задзвонив давінок, ми встали, убрались і як звичайно пішли парами до спільної комнати на наші ранішні молитви і вправи. Тут на наше привелике здивованэ, знайшли ми епископа Лартнка з одною старою грубою монахинею, замість нашої настоятельки. Епископ привитав нас короткою промовою а відтак представив нам стару монахиню і заявив, що она э нашою новою настоятелькою і завізвав нас, щоб ми повинувались эї розказам эї попередниці.

Женьщина, яку нам епископ представив за нашу настоятельку, була одна з наших найстарших монахинь, сьв. Ду. Она була куца але дуже тлуста монахиня, з напухненими ногами, через що она ледво ходила. Она дуже мало ходила, а коли мусіла йти, то эї хід виглядав більше на кочене чим на ходженэ.

Про нечайне зникненэ нашої старої настоятельки ніхто нічого не говорив і ніхто дійсно не знав де она поділась. Загально вірили монахині, що эї на приказ епископа замордовано. Що мало бути причиною такого кроку ми нічого не знали, хотяй деякі монахині мали ріжні здогади і певні докази на се. Про зникненэ нашої настоятельки, я нераз старалась дещо близше розвідатись, але ніколи не могла осягнути щось певного. Однак я вірю, що такого майстерного зникненя доконав епископ Ларкін, який мав тут необмежену власть і много ріжних способів до сего. Джені Рей, як звичайно, ніколи не перепускала таких дивних подій, щоб дещо близше про них не заговорити і дещо лучше їх не осьвітити. Одного дня в спільній комнаті сказала она на голос при всіх так: "Я йду до пивниці і буду полювати за моэю старою настоятелькою".

"Мовчи Джені!" Говорили эї на се деякі монахині, "бо будеш покарана".

На се Джені відповіла: "Моя мати звичайно говорила колись, ніколи не бій ся лиця мущини."

Майже всі монахині в монастири були дуже забобонні. Такими робили їх монастирскі науки. Деякі були так забобонні, що кождий шум, звук, гук а навіть яканебудь ясність наповняла їх великим страхом. Се було причиною наших безконечних наук, в яких представлювано нам силу духів і їх появу на сей сьвіт. В найменьшій дрібничці монахині предвиджувавсь якийсь дух. Такий забобон був неразпричиною великих занепокоэнь в монастири. Одного дня сиділа я при направі фартушків враз зі старими монахинями і всі ми шепотіли літанії, коли нараз вбігла до нас дуже неспокійна сьв. Агнеза, приступила до одної найблизше мене монахині і почала шепотіти эї до уха. Се було так близько мене, що я все чула дуже докладно, тимбільше, що перестрашена сьв. Агнеза досить голосно шепотіла, що в пивниці, звідки она що лише вернулась, чути якісь надлюдскі зойки і стогни. Се було досить для мене, щоб бути так само перестрашеною як і сьв. Агнеза. Я не думала, щоб в монастири являлись якісь злі духи, тому, що всюди стояла сьвячена вода, якою навіть скроплювано всі монастирскі закутки. Справді говорено, що одна лише монахиня, яка вмерла без сповіди, заходить деколи до монастиря,але се діэсь дуже рідко, бо эї відганяэ сьв. вода. Мені здавалось, що сі зойки і стогни в півниці, походили від якоїсь нечистої сили, тому і боялась я більше заходити до півниці. Я постановила собі довідатись дещо більше про сі стогни в півниці від перестрашеної монахині. При найблизшій нагоді, підчас нашого відпочинку, я запиталась эї про сю справу, але ся замість вдоволити мою цікавість, заявила мені з обурэнэм, що я всегда приводжу эї до переривання мовчанки і без якогонебудь поясненя лишила мене і пішла між иньших монахинь.

Одно було дивне в сім монастири, що жадна монахиня не знала нічого про другу ані не могла нічого довідатись. В моїй комнаті було много монахинь з якими я жила через чотири роки, але за той час я нічо не довідалась ані про одну з них. В сім монастири була одна монахиня, про яку я бажала дещо розвідатись, але оно було не можливо для мене навіть довідатись хоть просе, чи э она эще в монастири і чи жиэ. Ся монахиня була дочкою одної богатої родини, про яку моя мати мені дуже часто говорила, эще перед моїм вступленэм до монастиря. Родичі сеї монахині називались Лафаэт і мешкали на узгірю Требів. Розуміэсь, що она при вступленю в монастир прибрала собі імя якоїсь сьвятої і в сім була власне трудність відшуканя эї.

Эще перед моїм вступом до монастиря чула я, що одна монахиня втікла з монастирских мурів. Про се запиталась я раз настоятельку, що она і потвердила, але як она втікла, через що і як називалась настоятелька нічо не хотіла мені про се сказати.

Розділ 17.

Я не в силі подати числа, скілько за мого побуту в монастири, щезло монахинь, але можу напевно сказати, що около пять або й більше. Одна що десь поділась монахиня, була дуже молода і називалась сьв. Пір. Я знала эї добре бо она відбувала разом зі мною свій початкуючий час. Эї щезненэ було дуже нечайне і де она поділась, ніхто нічого не міг певного сказати. Одні говорили, що она втікла з монастиря, я в се не вірила, бо колиб оно дійсно так було, то не лишилаб була деяких найпотребнійших своїх річий. Се справляло мені здогади, що з нею мусілось стати щось страшнійшого.

Друга монахиня, що щезла десь з монастиря, називалась сьв. Павліна. Монахині говорили собі, що она нагло померла. Що спричинило эї так наглу смерть нікому не вільно було нічого говорити, через се немного мож було в сій справі довідатись. Про нечайне зникненэ сеї чи тої монахині нам зовсім нічого не вільно було говорити. Коли і як щезла якась монахиня, то ми лише знали зі сего, що нині була з нами а завтра эї вже між нами не стало і більше эї вже ніхто не бачив і не чув про неї. Джені Рей бувало зробить лише замітку по щезненю монахині, що вже робить ся місце на якусь нову. І се було дійсно правда, бо по зникненю якоїсь, сейчас приймалось одну з початкуючих і то майже того самого дня. Я нераз чула, як Джені говорила до нововступившої: "коли ти між нами явилась, то якась вже мусіла зникнути".

Се э досить неприэмно мучити когось а эще неприэмнійше бути самій мученій та туртурованій. Коли якась монахиня не хотіла віддатись добровільно тортурам тоді уживано сили. Наколи яка монахиня немогучи, здержатись від зойків та стогнів, тоді, щоб не чути эї плачу та ляментованя позамури монастира, уживано кнеблів. Кнеблів в монастири було дуже много, яких також уживано дуже часто. Бувало монахині посваруть ся між собою, або навіть пічнуть бійку, тоді приношено кнеблі і всім запихано їх в уста.

(Дальше буде.)

ВІДВОРОТ СЕРБІВ.

Рісто Маріяновіц, офіцир сербського штабу помістив в московськім "Русскім Слові" цілий ряд цікавих новинок і описів з часів відвороту сербської армії. З тих описів виймаэмо дещо цікавійшого.

Після його виводів, австрійсько-німецько-болгарська армія, яка впала до Сербії мала кромі великої чисельної переваги також і знамениту артилэрію всякого калібру, від 280 до 340 міліметрових армат; а щоби зрозуміти, яким огнем засипувано з сих канонів сербські позиції, треба тільки згадати, що на один тільки Білгород протягом 48 годин впало 50.000 бомб великого калібру, не числячи дрібної полевої артилэрії. Гук вистрілів і тріскаючих ґранатів часами був такий сильний, що не можна було ніяк розріжнити поодиноких вистрілів, тільки все зливало ся в один пекольний греміт і грохіт.

І скоро всі від найвисших офіцирів до послідного жовніра зрозуміли, що такому пекольному бомбардованю не сила оперти ся. І тоді одинокою надією всіх стали аліянти, які тоді висадили вже були в Солуни свої війска.

На дни 14-го падолиста ст. ст. я дістав приказ від начального вожда Н. удати ся з шістьома кавалэристами до місцевости Д. Там стрінув ся я з двома автомобілями. З першого автомобіля висів згорблений старець в ґенеральскім мундурі опираючий ся важко на лісці. Я пізнав нашого короля.

При помочи свого адютанта король з великим трудом дістав ся на сідло приведеного коня і по сім ми всі звернули ся в сторону Арнавтового Гробу, де від раня точила ся завзята борба з арміэю ґенерала Ґальвіца. Ми зрівнали ся з одною нашою батеріэю. Окіпчена і скупана в поті, з порозпинаними сорочками, прислуга, пізнавши свого короля, випрямила ся як сьвічка і закликала грімко: "Живіо краль".

"Помагай Біг, молодці", — відповів король, задержуючи коня.

"Держіть ся; поміч вже близенько". Він думав про поміч аліянтів з Солуня.

Ми скоро поїхали полем, по над яким безнастанно тріскали шрапнелі. Коло Д. кількох жовнірів, мимо граду куль, копало окопи. На їх вид король незвичайно зворушив ся. До короля підійшов полковник і став його благати, щоби зсів з коня, бо через се наражаэ ся на велику небезпеку. Король станув на земли і підійшов до окопів. Переходячи коло окопів, де жовніри попритискали ся до стін, щоб його свобідно перепустити, король зі старечою впертостю раз за разом повтаряв: "Держіть ся; поміч вже надходить".

А коли ми вже вийшли з окопів і поновно сіли на коні залунали в слід за нами урочисті звуки пісні, яка вже повстала підчас теперішної війни: "Ой Сербів мати — чи станеш ти велика?"

Тимчасом минали цілі тиждні а поміч эще не надходила. Ми все мусіли йти дальше на полудне, щоби видерти ся з желізного перстеня, який поволи, однак вперто стісняв ся щораз більше довкола нас.

Населенэ, перестрашене находом ворогів, пішло за війском, через що відворот армії зістав ще більше утруднений. Селяни гнали поперед себе цілі стада волів, десятки тисячів. Вози йшли угинаючи ся під тягаром шинок, зерна і домового знарядя; все скрипіло, ревіло, блеяло і справляло невиносимий гамір і шум. Дороги наслідком дощів перемінили ся в непроходимі багна і трясавиці, яких берегами йшли люди і худоба, а серединою тягнули ся вози і йшли босі жінки, одною рукою тягнучи на постоshould ронку воли а другою пригортаючи до грудий малу дитину.

І хотяй ми йшли день і ніч без перестанку, то в перед посували ся дуже поволи. Що пару мінут ціла вала мусіла задержати ся бо треба було в якімсь возі щось направити. Деколи серед сеї дороги відбували ся хрестини новонароджених. Часами серед ночи, на якімсь возі заблимало червонаве сьвітло; се горіла сьвічка в руках умираючого, позаяк кождий Серб вмираэ з горіючою сьвічкою в долоні, щоб лекше прийшло ся йому найти дорогу до раю.

І поволи ся ріка утікачів малїла. Одним не ставало сил вже дальше йти, инших задержала на місци недуга, а ще инші стратили надію, що дійдуть до Старої Сербії і порішили лишити ся в першім надибанім по дорозі селі.

Тепер похід армії міг відбувати ся скорше; а належало ся спішити, позаяк Болгари вже були в Іскибі.

І остаточно ми стрінули ся з Болгарами і нам поталанило перебити ся через їх ряди і відчинити собі дорогу до К. де тоді стояли Французи. Та в сій самій хвилині армія Ґальвіца, яка за нами гонила, заняла Пріштіну і загородила нам відворот до Альбанії.

Се було на Косовім Полю. Ми прийшли там до краю змучені двомісячним відворотом і голодні. Та кождий падав з умученя де стояв і западав в залізний сон.

Пробуджений холодом поранка глядів я на ті історичні і відомі кождому Сербови місця. Косове Поле, се величезна, сумна рівнина, без найменьшого корчика. Над нею клубили ся важкі оловяні хмари. В далі видно було дорогу, котрою ми тут прийшли. Вона ціла була засіяна людськими і кінськими трупами, над якими уносили ся стада гайвороня. На сій сумній рівнині пораз другий рішила ся доля Сербії: пораз другий сербський народ з жебрацькою торбою ішов в чужину, на вигнанэ.

По кількох днях відпочинку ми почали поспішний відворот до Прізрену. Падали люди і коні неначе солома: товаришили нам непроглядні стада круків і ворон. Страшно як обридливими суть сі чорні птиці. Ми їх гірше може ненавиділи, як наших ворогів. Жовніри не могли повздержати ся і стріляли до них безнастанно з карабінів. Та і инші драпіжники безнастанно нам товаришили: се були німецькі аероплани. Кидано з них безнастанно бомби і проклямації, взиваючи жовнірів піддати ся. До бомб ми вже так привикли, що навіть ніхто не оглядав ся, де вони пукали.

За Косовим Полем ми вже навіть не старали ся злучити з корпусом французько-англійським. Нашою цілею були береги Адрійського моря. Всі припаси вичерпали ся. Армія спішила до Прізрену, де надіяла ся найти хліб. Туди тягнула ціла Сербія: король, армія, всі урядники, тисячі утікачів.

І знова як колись в давній історії, став Прізрен столицею Сербії, та столицею в нужді і голоді. Жовніри йдуть хата від хати, пукають до дверий і просять хліба. Дають за хліб золото. Та хліба нема. Суть тільки палиниці з кукурузи, яких однак скоро також зовсім не стало.

З Прізреном вяжуть ся в нашій памяти найстрашнійші хвилини нашого відвороту. Відси ведуть дві дороги до Адрійського моря: коротшою дорогою, хотяй дуже утяжливою, вирушив король і весь уряд, адміністрація і головний штаб; табор, артилэрію і війско вислано дорогою довшою, яку мильно уважали за лекшу до перебутя.

Ся дорога веде через високо рівню, яка на дві верстви підносить ся понад плесо моря. Тому там панували великі морози. Армія наслідком того була приневолина по дорозі палити все, що тільки їй попало ся в руки; та мимо сего замерзло по дорозі дуже богато жовнірів, жінок та дітий.

Куди прямують Болгари.

Загальний вид міста Сальоніки і эї пристані.

Чи Ви любите читати "Канадиэць"? А чи любите також і платити?

ТАНА СТАЙНЯ.

Всі, що їдуть до міста Едмонтону можуть одержати за 15. цт. нічліг для коний і для себе. Мої стайні суть при ОТЕР УЛ. Ч. 210.

АДРЕС:

A. Morawiecki

210 Otter st. Edmonton Alta,

ПЛЕКАНЭ І ЖИВЛЕНЭ ДІТИЙ.

(Дальше.)

Гімнастика.

Дуже молоденька дитина скоро начинаэ копати і вививати руками, що даэ эї тільки гімнастики, кілько оно потребуэ і убір дитини повинен бути вільний на стільки, аби эму позволити се виконати. Коли дитина маэ 2 або 3 неділі, эї можна взяти з колиски 2 або 3 рази на день, положити на подушку поносити по хаті 10 — 15 мінут. Кілька тиждній пізнійше подушки вже не конче потрібно і можна ходити довше, держачи дитину в наклоненій позиції, піддержуючи при тім осторожно голову і тіло. Коли дитина сягаэ вже 4 або 5 місяців то она правдоподібно буде вже мати на стільки сили, що зможе сидіти короткий час, коли эї підпресь подушкою. Важним дуже аби сего не робити перед вчасно. Коли дитина сягаэ 9 або 10 місяців, она звичайно начинаэ рачкувати і до сего повиннось заохочувати. Грубий блянкет або простирало можна розтягнути на підлозі уважаючи аби температура була відповідна. Добре буде знати, що воздух коло підлоги э зимнійший як де иньше в кімнаті. Дитина звичайно начинаэ ставати і намагаэсь ходити коли вже маэ понад рік, але діти ріжнять ся під тим взглядом як і під другими. Дітий не повиннось заохочувати ставати або ходити більше чим они сами сего бажають. Доволі сьвіжого воздуху конечно потрібно до піддержки здоровля дитини. Коли дитина маэ вже який місяць, эї повиннось виносити на двір кождого дня, хіба що погода не відповідна або дитина не чуэсь добре. В перших 2 або 3 місяцях эї повиннось виносити на руках і тримати на дворі на початку яких 15 мінут а пізнійше довше.

Эсли зимно або дуже вохко або сильні віють вітри, то ліпше тримати дитину в хаті. В такім разі добре буде эсли відчинить ся вікно в одній кімнаті — і обвинувши дитину — поносити эї по ній гейби на дворі. В зимній порі мусимо бути на осторожности аби дитина була добре одягнена, коли эї виносимо на двір, уважаючи особливо аби ноги і руки були теплі. На дворі дитини довго не тримати; найменьший знак охолоди э остереженэм, щоби іти в хату, підчас горячих місяців в літі, дитини ніколи не повиннось виносити на двір в полудень. Ніколи не повиннось позволити, щоби сонце сьвітило просто в лице дитини, без взгляду чи оно спить, чи ні. Рівнож уважати, аби вітер не дув в лице дитини. По двох чи 3 місяцях дитину можна вести на двір в візку. Візок повинен мати легкі спружини і котитись рівно і мати накритя, або — що ліпше — буду з чорного кольору, так щоби відблеск сонця з хідника або з дороги не відбивав ся в очи дитини. Візок також повинен мати з переду ремінець, чим притримуэсь дитину і гальмівку, котру завсїгди закладаэсь коли покидаэсь дитину саму в візку.

Підносячи дитину, мати кладе свої руки по обох боках груди низше пах і легенько підносить дитину до жаданої позиції. Ніколи не підносити дитину за руку, бо сим можна эї вивихнути. Не повиннось також підкидати дитиною на колїні — особливо по їді — бо се може спричинити вонітованэ і нетравленэ жолудка. Загорода дві стопи висока і обита мягким матерацом э знаменитою скринкою, де молоденька потїха учить ся ходити і де оно може уживати своїх рук і ніг до волі і без жадного страху тілесної ушкоди. Під жадним услівэм не повиннось підносити до гори дитини за уха.

СТРАТА ЧАСУ І ГРОШИЙ.

Слабість загощуэ нераз дуже нечайно і то без найменьшої осторожи і справляэ великі так умові як і фізичні болї, страту часу і гроший. Щоб уникнути того всего, ви повинні вважати на своэ здоровлэ і то сейчас по найменьшій ознаці хороби чи якогонебудь недомагання, без взгляду на се чи причина э жолудок чи що иньшого. Вживайте сейчас **Трінерового Гіркого Вина.** Оно очистить ваш жолудок і приверне йому давну його житэву силу, приверне вам апетит, поможе вашому травленю і ви в коротці почуэтесь знова сильними і здоровими.

Навіть люди цілком здорові повинні час від часу вживати Тренерового вина, яке охоронить кождого від слабости.

В аптиках. — Ціна 1.30.

JOS. TRINER, Manufacturer
1333 - 1339 Str. Ashland Ave
CHICAGO.

Коли лише потребуэте доброго і випробованого **лініменту, питайте за Трінеровим.** Приготовляэ його з найлучших складників компетентний хеміст і аптикар, під доглядом нашого лікаря. Ніодин не принесе скорої і певної помочи лучше, чим Лінімент Трінера.

Ціна з почтовою оплатою 70. цт.

Ґрупа працьовитих самаританок.

Найкрасшу самоританьску роботу при **Червонім Хресті** сповняють пані. Они не лише опікують ся хорими але і збирають на се як можуть потрібні фонди.

Чи Ви любите читати СЛОВО БОЖЕ?
А чи маэте Ви СЛОВО БОЖЕ В СВОІЙ ХАТІ?

Післїть до "Канадийця" 25 цт. штемплями, а ми Вам сейчас вислемо.

Др. Іван Кость Паздрій

ПЕРШИЙ І ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР ОТВОРИВ КАНЦЕЛЯРІЮ І МЕДИЧНУ ЛЯБОРАТОРІЮ У ВІННІПЕҐУ В КАНАДІ.

На увагу заслугуэ медична ляборатopія в котрій виробляэ ся всякі медицини після найновійших метод. Коли хто хоруэ на якунебудь хоробу повинен віднестись листовно залучаючи 3 цт, марку на відповідь на понизчу адресу: — — —

DR. I. C. PAZDREY
259 Selkirk Ave.
WINNIPEG, MAN.

УРЯДОВІ ГОДИНИ:
від 2 — 5 по полудни
від 7 — 9 в вечір

З А Д А Р М О.

Даэмо по 4. покладки великих білих, сивих і жовтих курий всім тим, що прислють свою передплату на "Канадиэць" між 15. цьвітнем а 15. майом.

Передплата $1.00 на рік.

Часопись виходить тиждневo. З одної почти мусимо найменьше дістати 3. передплатники, тоді доперва висилаэмо яйця.

На пересилку треба прислати 30. цт.

Прислїть свою і зберіть эще від двох своїх сусідів передплату а ми сейчас висилаэмо яйця чистої раси курий, які несуть ся через цілу зиму.

Наш адрес: —

THE CANADIAN,

10336 - 96 ST Edmonton, Alta.

НОВИНКИ.

Петроград. — З московської головної кватири доносять:

"Недалеко острова Дален вороги вдарили при помочи ручних гранатів. Рівночасно їх артилэрія спрямувала на наші шанці огонь. В густій мраці кинулась ворожа піхота на ступом. Однак їх намір ударемнено огнем.

Здовж цілої лінії прийшло до артилэрійних боїв і стріч поміж стеживими відділами".

Париж. — Дві французські торпедові лодки привезли 30 людий залоги із італійського корабля "Моравія" якого мала затопити без остороги німецька підводна лодка. Корабель мав 2.268 тон поэмности і був у дорозі з Нюйорку до Ґенуї.

Вулькани на Гавайських островах вибухають. Послідного тиждня великий вулькан на острові Гаваї став вибухати. З кратеру вулькану бухаэ величезна хмара чорного диму яка здіймаэ ся до висоти 20 тисяч стіп; її видно з віддаленя 100 миль. Так само з кратерів виливають ся потоки огнистої ляви. Дотепер не зістала виряджена віяка шкода і населенэ дооколичних сіл і місточок заховуэ ся зовсім спокійно. Кілька американських інститутів на вість про се вислало своїх знатоків на місце, щоб переводити досліди над вибухом вулькану.

Лондон. - Англійський 1.221 —тоновий корабель затонув. Залога виратувана.

На листі втрат находить ся эще один корабель "Геркул"; його національність незвісна.

Французи про атак на Дуомон.

Париж. — Французьке донесенэ у многих точках противорічить німецькому. Дослівний текст такий:

"Наші війска вечером заатакували Німців під Кюміэр. В шаленім змаганю, ми втиснулись до східної частини села і обсадили більше число німецьких шанців по північно-західній стороні. Могучий атак ворогів **не був у силі випэрти нас звідти.**

На схід від горбка ч. 304. французькі війска при помочи ручних гранатів ночею поступили вперед.

По другім боці ріки під Дуомон вороги виконали безуспішний атак.

Ніч зазначилась заостреною чинностию німецької і французької артилэрії по всіх місцях на північній верденській лінії".

Джеймс Гіл помер.

Ст. Пол, Міни., — Джеймс Гіл, головний властитель великої зелізничої Ґрейт Нортерн і славний фінансіст, умер в своїм домі. Безпосередною причиною смерти була операція, яку на нім переведено минувшої суботи. Умираючи мав 78 літ.

Гіл уродив ся в Канаді, як син фармера. В вісімнайцятім році житя вимандрував до Злучених Держав і дістав роботу в Ст. Пол, як писар. Умираючи лишив маэтку який оцінюють на $75,000.000.

Боротьба у шанцях під Наварен.

Вечірний комунікат з Парижу додаэ:

"Над Сомою наші батерії збурили ворожі укріплення і розбили шанці.

У Шампанії під Наварен німецька піхота у многих місцях осіла ся була в наших внєшніх становищах. Пізнійше їх виперто назад.

У авокурськім лісі дішла боротьба армат. На полудне від горбка "Мертвий Чоловік" ми поступили вперед і взяли 50 бранців.

Число полонених в боротьбі о село Кюміэр зросло до 100. Також два машинові кріси здобули ми в сім місци.

На лінії Годромон-Дуомон тяжка стрілянина. Під Тіомон в підземних хідниках зробили ми значні поступи.

У Вевр ведеть ся тяжкий артилэрійний бій".

У грецькій Македонії.

З Парижу доносять, що болгарські війска заосмотрені в німецьку артилэрію, в деяких місцях увійшли до 20 миль в глубину Греції.

Лондон оповіщаэ, що грецьким війскам наказано оминати всякої стрічи з болгарською армією. Грецька правительствена преса висказуэ погляд, що офензивою кермують не Болгари, лише Німці. Болгарські жовніри висловились, що грецьке правительство дало призвіл на переступленэ границь Греції. — Орган грецького експремієра Венізельоса вийшов з чорною обвідкою на знак народної жалоби. "Хто сподівав ся, — пише згадана часопись, — що в грецькій Македонії буде коли повівати болгарська хоругов. На те ми перевели мобілізацію коштом економічної руїни".

Доктор Вейт отруїв свого тестя і тещу, старав ся отруїти тітку своєї жінки і плянував отруїти жінку.

Ню Йорк. — Суд присяглих узнав нині по скорій нараді доктора Артура Ворена Вейта винним морду в першім степени. Нарада присяглих судіїв провадила ся лише годину і 23 мінути. Вейт приняв вирок спокійно і байдужно, немов би се не до него відносило ся.

Коли судії відходили на свою нараду, люди, що вислухали процес були переконані, що намагання оборони виправдати Вейта тим, що він "моральний ідіот", були даремні. Оправдати його могло лише божевілэ в законнім розуміню того слова, однакож Вейт розумів дуже добре, що аршенік э аршенік і що ним можна людину замордувати, він розумів, що дав чоловікови аршенік на те, аби усунути його з сьвіта і посісти його маэток і остаточно знав, що за сей поступок на випадок відкритя чекаэ його кара.

Процес Вейта зачав ся в понеділок рано і провадив ся через неповних шість днів. Підчас процесу виступав, як сьвідок, перед судом сам Вейт і оповів свою історію. Після його оповіданя, був він завсігди брехун і злодій ще з малої дитини і бажанэ великого маэтку було в него найважнійше понад все. Задля маэтку оженивши ся, взяв ся зараз до того, аби позбавити житя всіх найблизших своєї жінки і остаточно плянував і її саму отруїти. На першім пляні було у него отруїти свою тещу. Коли вона приїхала до него в гості, він зараз домішав бактерій заразливих слабостий у її їду і вона сейчас захорувала. Давав їй бактерій тифу, дифтерії, запаленя легких і всякі инші. Коли вона вмерла, взяв ся до тестя. Однакож з тестем була тяжка справа; бактерії до него не дуже брали ся, отже він остаточно дав йому простого аршеніку, додав хльороформу і з поспіху додусив його ще подушкою. Рівночасно старав ся виправити на другий світ сестру свого тестя, але вчасне арештованэ перешкодило йому. Свою жінку мав намір отруїти на самім кінци. Одинокою його цілию було посісти міліоновий маэток Пеків. Плян позбавив житя цілу родину Пеків виробив ся в него, скоро лише стрітив ся зі своэю жінкою, Клярою Пек.

Оборонці Вейта старали ся представити його невідвічальним за свої вчинки, однакож судовий лікар збивав їх тверджения.

Др. Вейта засуджено на елэктричне крісло.

Спусканэ брит. гидро-пляну з воэнного корабля.

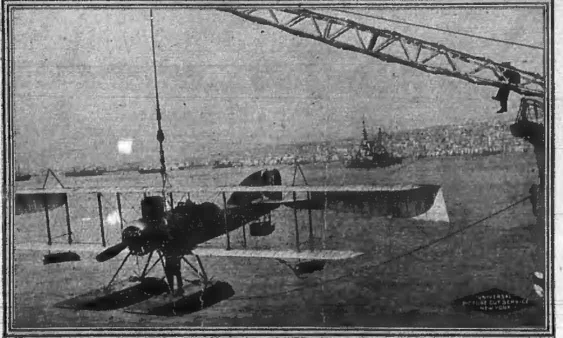

Для брит. армії, яка оперуэ на Балкані привозять брит. воэнні кораблі аероплянн, які служать сій армії в звідунчих цілях. Позаду бачимо саму Сальоніку і горбки поза містом, де стоїть укріплена брит. армія.

„Канадиець“
Релігійно-моральний
ТИЖДНЕВНИК.
Передплата на рік лише $1.

[redacted]

Канадиець
THE CANADIAN

„THE CANADIAN“
10336 -- 96 ST.
Edmonton, -- Alberta.
Advertising rates furnished on application.
All kinds of job printing done.

РІК V. Ч. 22. EDMONTON, 14. OF JUNE. 1916. VOL V. No. 22.

MARUNCHAK COLLECTION

Росіяни йдуть знова на Галичину.

Перейшли ріку Стир і Стрипу і знаходять ся над Золотою Липою.

В АЛЬБЕРТІ ЗАНОСИТЬ СЯ НА ПОВІНЬ.

По морскій борбі.

Лондон. — Кореспондент з Копенгаги подаэ, що данські моряки бачили сотки трупів англійських і німецьких моряків, пливаючих по морських филях. Усюди видно розляту оливу, ратункові паси, кусні розбитих кораблів.

Велика російска побіда.

Петроград, 10. джуна. Наші хоробрі війска переломили австрійску лінії і йдуть дальше в глуб Галичини. При сім забрали ми досі 65.000 жовнірів в полон, здобули много гармат машинових кріcів.

Нині наші війска перейшли Стир і Стрипу і знаходять ся вже на Золотою Липою. На Волини ми забрали від австрійців твердиню Луцк.

Італійці стратили транспорт і враз з війском.

Рим, 10. джуна. Наш перевозовий корабель "Прінціп Умберто" який перевозив війско з Італії до Альбанії, зістав нині затоплений австр. субмариною. Скілько затонилось жовнірів эще не відомо, але правдоподібно більша часть.

Сполучені Держави сконфіскували ячмінь.

Ню - Йорк, 10. джуна. Цілу висилку ячменю тоэ 198.875 бушлів, які мали відійти до аліянтів в Греції, сконфіскувано нині амер. правительством. Причиною сконфіскати було се, як подають телэграми, що ячмінь не був чистий. Самого ячменю було лише 65 частий а решта то була мішанина, як пшениця, овес, буряи, земля, пісок та эще деякі додатки.

Новий російский наступ на Галичину і Буковину.

Лондон, 12. джуна. Від ріки Припеті аж до румуньскої границі російскі війска розпочали сильний наступ і йдуть нестримно вперед. На Волині відобрали від Австрійців тверди ню Луцк і Дубно і перейшли ріку Стрипу і дійшли аж до Золотої Липи. На Буковині зближають ся до Черновець.

Досі полонили російскі війска 108.000 австр. жовнірів і 1649 офіцирів, забираючи притім 124 канон і 180 машинових ґверів. Крім сего забрали величезну скількість амуніції і иньших воэнних материялів.

Лондон, 9. джуна. З британського кружляка Гемтшайра, який наїхав на міну і затонув враз лордом Кіченером і його штабом, уратовано лише 12 матрозів яких напівживих на траві пригнала вода до берегів. Нема найменьшої надії, щоб зі сеї страшної катастрофи эще хтось більше міг уратоватись.

Горацій Герберт Кичинер родив ся в Кроттер Гавз. Балілонґфорд, повіт Керрі, 24 червня, 1850, отже мав 66 літ. Його батько був полковником в брітійській армії.

Кичинер кінчив військові студії в королівській мілітарній академії в Вулвіч.

Від 1882 до 1884 був комендантом эгипетської кавалэрії. В 1884 — 1885 проводив Ніле вій експедиції; від 1886-1888 був ґубернатором Сускім; командував експедиціэю Донґольською в 1896 р., Хартумською 1898 р. Парлямент зложив йому подяку за вірну службу, дав эму титул "піра" і 150.000 долярів. В 1899-1900 Кичинер був головним командантом полудневo-африканських війск; головним командантом в рр. 1900-1902, гол. командантом Індії від 1902-1909 року. В 1910 став членом комітету оборони імперії, а на початку війни став міністром війни. На тім становищи зіставав аж до смерти.

Чикаго, 10. джуна. Нині відбулись тут дві номінаційні конвенциї двох партий, проґресивної і републиканьської, проґресивна іменувала своїм кандидатом на президента Спол. Держав Рузвелта, бувшого президента, а републиканьска судию Гюса.

Послідні телэграми з Галичини

Петроград, 13. джуна. Наші війска заняли нині Окно і Добронівці коло Черновець а опісля і самі Чернівці, звідки австр. війска уступили чотири милї на захід.

Коло Заліщик ведесь тепер завзята борба о міст через Дністер і полудневі горбки, які австр. війска сильно укріпили.

На північ від Тарнополя коло Гладкого і Веробівка ведесь эще тепер горячий бій. Тут австр. війска одержали сильні скріплення. Не меньше горячі бої ведуть ся на північ від Бучача, де австр. війска намагають ся здержати наш дальший наступ.

Досі забрали ми 125.000 австрийських жовнірів в полон і величезну скількість канон і амуніції.

—В давнині кождий жовнір прикривав ся сталевим панциром, нині такий панцир не маэ жадної вартости бо крісова куля перебиваэ найгрубший панцир, який лише жовнір э в силї вдержати на собі.

Джордж Ефенбергер, який був дедективом при едмонтонскій поліції і який мав нагляд над реґістрациэю чужинців, зістав тепер іменований головою реґістраційного бюра на всі три західні провінції, Альберти, Саскачеван і Манітобу. На його місце буде правдоподібно покликаний доб. Махній, який був доси його помічником.

Осторога перед повінями.

Домініяльне правительство повідомляэ всіх інтересованих, так тих що гонять поронами, як і тих, що мають нагляд над мостами і взагалі всіх людий, що мешкають над ріками, щоб уважали, бо мабуть сего року будуть эще більші повени і вилеви рік в Альберті чим минувшого року.

Причиною сегорічних виливів маэ бути пізна весна, а з нею великі снігові опади в гірских околицях. Тепер, коли на стануть горячійші дни а до того як впадуть теплі дощі, можна сподіватись більшої небезпеки як вторік.

Доляр не гроші, а за одного доляра буде йти "Канадиэць" до вашої хати що тиждня через цілий рік.